

אורי אורלנד

משרד יעצים לניהול סיכונים בע"מ

מרץ 2018 | גיליון מס' 17 | עלון לקוחות

קוראים יקרים,

אני גאה להגיש לכם את גיליון מס. 17 של משרדנו, הרואה אור אחת לרבעון.

אפתח דווקא בדף האחרון לעלון – התגייסות עובדי המשרד לקטיף קלמנטינות במסגרת עמותת "לקט ישראל". הקטיף בוצע באחד מימי השרב הקשים השנה, והניב למעלה מטון וחצי של פירות, שיחולקו לנזקקים.

המשרד רואה את המטרה החברתית כאחת ממטרותיו, וזאת גם על חשבון השאת רווחים לבעלי המניות (ועל דעתם). הדבר אינו בא לידי ביטוי רק בתרומה חברתית חוץ-ביטוחית, אלא גם בפן הביטוחי.

לא סוד הוא שמשרדנו מבקש לקדם את אישור הביטוח האחד – גם אם טובתו הכלכלית היא הפוכה – המשך המצב הקיים. הכנסתנו הכספית מטיפול באישורי ביטוח היא מהותית – אך בראי של טובת החברה (society) אנו מוכנים להקריב חלק מהותי מהכנסות החברה (company). כולנו תקווה שרשויות הפיקוח תאמצנה במהרה את האישור האחד, אותו אנו כבר אמצנו.

גיליון זה מוקדש בעיקרו לתחום ביטוחי האחריות – תחום הביטוח המורכב וה"טעון" ביותר.

אני מבקש להודות לעובדים שנרתמו לכתובת מאמרים דווקא בתחום ביטוח זה, הכה קשה לכתובה.

חג פסח שמח וכשר!

עו"ד עידו בלרשטיין, מנכ"ל

במהדורה זו:

2	חבותו של מבטח כלפי צד ג'
3	מדורו של חיים לוי: נזקים, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח
4	חומה או שביל טשטוש - בין פוליסת "אחריות כלפי צד שלישי" לפוליסת "אחריות מקצועית"
6	על ביטוח חבות הנובעת מתשקיף
8	על שאלת נחיצות סעיף "ויתור על תחלוף" בביטוחי אחריות
9	מדורו של אורי אורלנד: של מי היה העט?

חבותו של מבטח כלפי צד שלישי

מאת עו"ד קרן שירה אונגר

מצד המזיק. אולם, לאור העובדה כי פלוני רימה את מבטחתו- יש לחייב אותו לשפות אותה בגין תגמולי הביטוח שעליה לשלם לצד ג'.

משמעות קביעתו של ביהמ"ש קמא היא, כי לצד ג' תמים זכות עצמאית וישירה מול מבטחת המזיק בביטוח חבות כלפי צד שלישי, זכות שאינה נפגעת מהתנהגותו של מבטח כלפי מבטחתו. מרמה של מבטח, אינה פוטרת את חברת הביטוח מתשלום תגמולי ביטוח לצד ג' מכוח פוליסת חבות, אך מזכה את המבטחת בשיפוי מצד מבטחה בגין תגמולי ביטוח ששילמה. תוצאה משפטית זו היא, בלשון המעטה, בעייתית.

חברת הביטוח הגישה ערעור על פסה"ד בטענה כי לא היה מקום לקבל את תביעת הצד השלישי נגדה ולחייב אותה בתשלום תגמולי ביטוח מכוח פוליסת חבות כלפי צד ג', לאור הדיווח הכוזב של מבטחה (אף שמבחינה אופרטיבית נקבע שעל פלוני להשיב לה את הכספים שחויבה לשלם לצד ג'). לשיטתה, שעה שנקבע כי מבטחה התנהל במרמה באופן הפוטר אותה מתשלום תגמולי ביטוח לו בגין נזקיו - לאור הוראות סעיף 25 לחוק חוזה ביטוח, יש גם לפטור אותה מלפצות את הצד השלישי עקב כך - מכוח סעיף 68 לחוק חוזה ביטוח.

בערכאת הערעור לא חלק בית המשפט על כך שהתנהגותו של המבטח אכן שוללת ממנו זכאות לתגמולי ביטוח מכוח סעיף 25 לחוק חוזה ביטוח, אולם זה הגיע למסקנה שונה מזו של בימ"ש קמא לעניין זכאותו של הצד השלישי לקבל תגמולי ביטוח: בימ"ש קבע כי אמנם לצד ג' קיימת יריבות ישירה מול המבטח, והוא רשאי לתבוע ממנו תגמולי ביטוח אף שלא כרת עמו חוזה ביטוח, **אולם היקף הזכות הנתונה לו תלויה בהיקף הזכות העומדת למבטח מול מבטחתו**. בימ"ש מגיעה למסקנה זו לאור סעיף 68 לחוק חוזה ביטוח הקובע כי בביטוח אחריות רשאי המבטח לשלם לפי

האם במקרה בו חברת ביטוח פטורה מתשלום תגמולי ביטוח למבטח בשל מרמה, היא גם פטורה מתשלום לצד ג' תמים?

לשאלה זו נדרש בית המשפט בעניין עא (מחוזי ב"ש) 6698-12-17 ש.שלמה **חברה לביטוח בע"מ נ' שי פרץ** [פורסם בנבן] במסגרת ערעור שהוגש על פסק דינו של בימ"ש השלום בבאר שבע בתא"מ 7518-02-16 [פורסם בנבן]. כאן התובע הוא צד ג' תמים, שרכב על אופניו שניזקו מפגיעת רכב שבו נהג פלוני. צד ג' הגיש תביעה בגין הנזקים שנגרמו לאופניו כנגד פלוני ומבטחתו בביטוח צד ג' לרכב. בעקבות התביעה הגישה המבטחת תביעה שכנגד למבטחה, להשבת תגמולי הביטוח שקיבל בגין הנזק העצמי לרכב מכוח הביטוח המקיף, בטענה כי עלה שזה מסר לה דיווח כוזב באשר לנסיבות התאונה- הוא טען שהתנגש במעקה בטיחות בעוד שפגע בתובע. לכן, לשיטתה, יש לשלול ממנו את זכאותו לתגמולי ביטוח ולהורות על השבת הכספים ששולמו לו, וכן לפטור אותה מתשלום לצד ג' מכוח פוליסת החבות. בערכאה הראשונה קיבל בית המשפט את גרסת הצד השלישי בקשר לנסיבות התאונה, וקבע כי לפלוני אחריות להתרחשות התאונה. עוד קבע בית המשפט כי במקרה זה חל סעיף 25 לחוק חוזה ביטוח, תשמ"א- 1981 (להלן: **"חוק חוזה הביטוח"**) הקובע כי במקרה בו מבטח מסר למבטח עובדות כוזבות בנוגע למקרה ביטוח, והדבר נעשה בכוונת מרמה- פטור המבטח מחובתו לשלם תגמולי ביטוח. בהתאם לכך, הצהרותיו הכוזבות של פלוני למבטחת, שוללות את זכאותו לתגמולי ביטוח. אשר לטענת המבטחת כי לאור הדיווח הכוזב יש לפטור אותה גם מתשלום תגמולי ביטוח לצד ג'. בימ"ש קמא קבע כי צד ג' תמים זכאי לתגמולי ביטוח על אף קיומה של מרמה

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

מדורו של חיים לוי:

נזקים, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח

הפסקת ייצור אצל קבלני המשנה המהותיים (לדוגמה גם במקרה של חדלות פרעון של קבלן המשנה, סיכון שאינו בר ביטוח);

◆ פוליסות ביט 2016 כוללות כיסוי מובנה לתלות בספקים ולקוחות, אולם יש להיות ערים למגבלותיו:

1. אלא אם הוסכם אחרת, הכיסוי חל רק על ספקים ישירים של המבוטח.
2. ההרחבה שבפוליסה מכסה רק הפרעה שנגרמה מאי אספקת חומרי גלם ו/או אי רכישת מוצרים מוגמרים על ידי לקוחות – אך קיימת אפשרות להרחבת הכיסוי גם לספקי שירותים ו/או מוצרים בתהליך.
3. הכיסוי מוגבל לספקים/לקוחות שמידת השפעתם על המחזור של המבוטח אינה עולה על 25% ממחזור המכירות – ניתן לטפל במגבלה זו, ובכפוף לחיתום ספציפי.
4. הכיסוי אינו חל בגין נזקי טבע באתרים מחוץ לישראל - ניתן לטפל במגבלה זו, ובכפוף לחיתום ספציפי.

בעקבות נזק אצל ספק עופות ושירותי שחיטה וכשרות נמנעה ממנו האפשרות לספק מוצרים ושירותים לחברת שיווק גדולה אשר הייתה תלויה באספקת השירותים והמוצרים הנ"ל. כתוצאה חלה ירידה מהותית בהכנסות המשווק אותן ביקש לתבוע במסגרת פוליסת אבדן הרווחים שערך. הנושא נדון כעת בבית משפט שכן המבטחת של המשווק מתנערת מהכיסוי במסגרת הרחבת ספקים/לקוחות שבפוליסה.

מסקנות מהאירוע:

- ◆ בעת הערכת החשיפות לחברה יש להביא בחשבון את התלות בייצור ו/או אספקת מוצרים ו/או שירותים על ידי קבלני משנה. חשיפות אלו צריכות לקבל מענה הולם בפוליסות הביטוח לאבדן רווחים של החברה, אשר יכולה לכסות בחיתום נכון גם נזקים העלולים להיגרם לקבלני המשנה אשר ישפיעו על המחזור הכספי של המבוטח;
- ◆ הכיסוי הביטוחי הוא רק מרכיב אחד במערך ניהול הסיכונים של החברה, ולא החשוב ביותר. רצוי שהחברה תקיים תוכניות מגירה לשיקום מהיר בעקבות

חבותו של מבוטח כלפי צד שלישי

(המשך מעמוד קודם)

חבות כלפי צד ג' - ביטוח רשות שנועד להגן על המבוטח עצמו מפני תביעות צד ג', ולא להגן על צד ג'. מנגד, זכות התביעה הישירה המוענקת לצד ג' כלפי המבוטח נועדה למנוע מצד שצד ג' לא יקבל את הפיצוי המגיע לו רק מאחר והמזיק/המבוטח אינו מעוניין או יכול לפעול מול מבטחיו.

דרישת צד שלישי תגמולי ביטוח. אולם טענה שהמבטח רשאי לטעון כלפי המבוטח תעמוד לו גם כלפי הצד השלישי. כלומר לצד ג' אין זכות קנויה ועצמאית לתבוע את מבטחו של המזיק, וזכאותו לתבוע ולקבל תגמולי ביטוח תלויה בקיומה של זכות המבוטח כלפי המבטח. עקרון זה גם עומד בקנה אחד עם הרציונל של ביטוח

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

חומה או שביל טשטוש - בין פוליסת "אחריות כלפי צד שלישי"

לפוליסת "אחריות מקצועית"

מאת עו"ד ליז אוקנין

מפסה"ד בו הוטלה אחריות על התובע עולה כי מדובר באחריות מקצועית: ראשית, נקבע כי התובע קיבל לטיפולו את הרצפה כאשר היא שלמה, וטרקטור שבשרותו גרם לקריסת הרצפה המשותפת, תוך הפרת חובתו כקבלן מקצועי ומיומן לבצע את העבודה כהלכה. שנית, נקבע כי גם לאחר עצירת הביניים והכנת תכנית חדשה, החיזוק שבוצע ע"י התובע היה ברמת ביצוע נמוכה.

בפסה"ד בעניינינו, טען התובע כי ערך את הביטוח אצל "הראל" על מנת לכסות את עצמו מפני נזקים לצד שלישי - ובמיוחד בגין עבודות שיפוצים ובניה. מדובר בפוליסה סטנדרטית אשר נוסחה ע"י הנתבעת, ואלמלא זו הייתה כוללת כיסוי ביטוחי מלא לנזקים הנגרמים לצד שלישי, לא היה רוכש אותה התובע.

עוד טען התובע כי תכליתו של ביטוח צד שלישי היא לכסות חבות כלפי צדדים שלישיים. זה גם הסתמך על דוקטרינת "הצפיות הסבירה", לפיה יש לפרש את פוליסת הביטוח בהתאם לציפיותיו הסבירות של המבוטח, על פי מבחן אובייקטיבי.

מאידך, טענה "הראל" כי יש הבדל משמעותי בין פוליסה לביטוח צד שלישי לבין פוליסת אחריות מקצועית, היות והתובע בחר לרכוש רק פוליסת ביטוח צד שלישי, אין לו כיסוי ביטוחי לחבותו הספציפית.

בית המשפט דן בסוגיית ציפיותיו הסבירות של המבוטח, וקבע כי התובע התכוון לרכוש פוליסה שתכסה גם את אחריותו המקצועית. **"בלתי סביר כי כאשר תובע רכש את הפוליסה כוונתו הייתה לאי- כיסוי מקרים הנובעים מאחריותו המקצועית"**. עם זאת, דוקטרינת הצפיות הסבירה

כאשר גוף עוסק במתן שירותים מקצועיים, שערך ביטוח אחריות מקצועית מתרשל, ועקב כך נגרם נזק לצד שלישי, האם תמיד תופעל פוליסת האחריות המקצועית, או אפשר ופוליסת הביטוח האחריות כלפי צד שלישי?

החלוקה בין ביטוחי אחריות (אחריות מקצועית, אחריות כלפי צד שלישי, חבות מעבידים, חבות מוצר, חבות נושאי משרה וכו') הינה בעיקרה מלאכותית, ומקורה בחריגים בפוליסות האחריות כלפי צד שלישי. משכך, קו הגבול בין ביטוחי האחריות השונים אינו תמיד ברור. בשאלה מהי הפוליסה הרלוונטית עסק בית משפט השלום בקריית גת - **ת"א 27712-10-16 גריגורי הנגיב נ' הראל חברה לביטוח בע"מ**.

הרקע לתביעה: כנגד התובע ניתן ביום 21.07.15 פסק דין בגין נזקים שנגרמו לצד שלישי, מכאן התביעה הנוכחית, במסגרתה עותר התובע לפיצוי לאחר שביטח את עצמו אצל הנתבעת, "הראל חברה לביטוח", תחת פוליסת צד ג'. המחלוקת בין הצדדים היא משפטית, באשר לקיומו של כיסוי ביטוחי במסגרת הפוליסה בה ביטח התובע עצמו.

פסק הדין הראשון בו חויב התובע - ת"א 40820-05-12: התובע בתיק נשוא פסה"ד מר יוסף מיגידיש התגורר בבית דו משפחתי, ובחלקו השני התגוררו בני הזוג חיון, אשר שיפצו את ביתם, תוך הריסת הבית הישן ובנייתו מחדש. במהלך עבודות אלו ניזוק ביתו של מר מיגידיש, שהגיש תביעה נגד בני הזוג חיון, ואלה תבעו בדרך של הודעה לצד שלישי את הקבלן שהרס את ביתם - מר חמו וכנגד הקבלן שבנה את הבית החדש - הוא **התובע דנן**.

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

חומה או שביל טשטוש - בין פוליסת "אחריות כלפי צד שלישי"

לפוליסת "אחריות מקצועית"

(המשך מעמוד קודם)

בית המשפט בפסה"ד דנן ביסס את אחריותו של התובע לנזק שנגרם לביתו של מגידיש על שתי התנהלויות רשלניות: ראשית, נקבע כי התובע קיבל את הרצפה של ביתם של חיון כאשר היא שלמה, וכי הטרקטור מטעמו שעלה על הרצפה עם כלונסאות במשקל ניכר, הביא לקריסת הרצפה המשותפת. שנית, ביהמ"ש ציין כי גם לאחר עצירת הביניים והכנת תכנית חדשה, החיזוק שבוצע ע"י התובע בוצע ברמת ביצוע נמוכה מאוד. הקביעה השנייה באשר לחיזוק בהתאם לתכנית החדשה היא בלב העשייה המקצועית של התובע. תכנית החיזוק שהכינו המומחים הייתה טובה, אולם הביצוע שלה ע"י התובע נעשה ברמה נמוכה וזו מקצועיותו וחובתו כקבלן שיפוצים.

הקביעה הראשונה באשר לעלייה על הרצפה עם משקל כבד היא מורכבת. נסיעה על גבי הרצפה המשותפת עם כלונסאות איננה בלב ליבה של העשייה המקצועית. הצבת כלונסאות היא פעולה מקצועית גרידא, אולם העברתן למקום הצבתן תוך כדי נסיעה רשלנית על הרצפה המשותפת איננה נדרשת לצורך העשייה המקצועית והיא טפלה ללב העשייה המקצועית של התובע, ולכן עניינו בפוליסת צד שלישי.

פסק דין זה מחדד את הבעייתיות של הגדרת קו גבול בין פוליסת אחריות כלפי צד ג', לבין פוליסות החבויות האחרות, ובעיקרן פוליסת אחריות מקצועית.

של המבוטח לא הוחלה חד משמעית במשפט הישראלי במובנה "הקשה" של הכרעה בניגוד לתנאי הפוליסה, גם אם אלו היו ציפיות הסבירות של המבוטח. רק במצב של עמימות טקסטואלית ראוי ואפשר לפרש את הפוליסה בהתאם לציפיות הסבירות של המבוטח.

"בעניינינו מחד גיסא, נוסח הפוליסה הוא חד וברור ומחריג כל נזק שנגרם כתוצאה מאחריות מקצועית. אין מקום אפוא לטענות התובע כי ראוי לכבד את ציפיותיו היו לכיסוי ביטוחי גם במקרה של נזק מאחריותו המקצועית. מאידך גיסא, במסגרת פרשנות הסייג הקבוע בפוליסה של העדר כיסוי ביטוחי במקרים של אחריות מקצועית, ניתן וראוי לפרש את הסייג בצמצום".

מהותו של הסייג לאחריות מקצועית – בפסיקה הובהר כי פוליסה לביטוח צד שלישי שונה מהותית מפוליסה לביטוח אחריות מקצועית גם בגובה הפרמיה המשולמת, אשר מביאה בחשבון את יסוד הסיכון. בפסיקה נקבע כי אם מדובר באחריות שמקורה במהות העיקרית של העשייה המקצועית – אזי פוליסת ביטוח צד שלישי לא תכסה את הנזק, שכן מדובר בפוליסה המחריגה נזק שנגרם כתוצאה מאחריותו המקצועית של המבוטח. אולם אם מדובר בנזק שהוא טפל לעשייה המקצועית, אזי תהא תחולה לפוליסת ביטוח צד שלישי.

לכל לקוחותינו,

חג אביב שמח

מכל צוות העובדים וההנהלה

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על ביטוח חבות הנובעת מתשקיף

מאת עו"ד אורי אורלנד

פניה למכירת מניות בדרך של תשקיף, מחייבת, לעניין ביטוח אחריות נושאי משרה, קבלת אישור המבטחים. אישור זה ניתן לרוב כדבר שבשגרה, ולעיתים נדרשת עבורו תוספת פרמיה.

האם יש מקום לרכישת ביטוח POSI להגנה גם על נושאי משרה?

1. כאשר ענייננו בתשקיף, חסרונו העיקרי של ביטוח אחריות נושאי משרה הוא שיש לערוך אותו מדי שנה. היה והביטוח לא חודש, זה כאילו, לעניין תביעות שלא הוגשו בתקופת הביטוח, מעולם לא נערך.

2. כמו כן, לא ניתן להתחייב מראש שתנאי ביטוח "אחריות נושאי משרה" לא יורעו בעתיד. כך, למשל, מקובל בשוק הביטוח, לעניין חברות שמצבן הכלכלי אינו שפיר, לכלול בביטוח חריג לתביעות בקשר עם חדלות פירעון של החברה, דבר המאין חלק מהותי מהכיסוי הביטוחי.

3. לעומת ביטוח אחריות נושאי משרה, הנערך לרוב מראש לשנה אחת, ביטוח POSI נערך לשבע שנים מראש, ותנאיו קבועים לאורך אותה תקופה.

4. ביטוח ה- POSI אינו מגן רק על נושאי המשרה בחברה ועל החברה עצמה, אלא, בכפוף להסכמה, גם על צדדים שלישיים המעורבים בתשקיף, כגון חתמים.

5. אולם לביטוח POSI גם מספר חסרונות-

- עלותו גבוהה (מה גם שזה משולם מראש, ולא לאורך חיי הפוליסה);
- ריבוי המבוטחים עלול להביא לשחיקה של גבולות האחריות במקרה תביעה, ולהותיר את נושאי המשרה עם כיסוי ביטוחי חלקי או אף ללא כיסוי ביטוחי.

6. על מנת לחדד ההבדל בין הכיסויים ראו הטבלה בעמוד הבא.

לעניין ביטוח חבות הנובעת מתשקיף - יש להבחין בין ביטוח חבותם של נושאי המשרה, שלרוב מקומו תחת פוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה, לבין ביטוח חבותם של החברה עצמה ושל צדדים שלישיים המעורבים בתשקיף, שלרוב מקומו תחת הפוליסה הידועה כ- POSI (Public Offering of Securities Insurance), ואשר, לעניין רכיב חבותם של נושאי המשרה שמקורה בתשקיף, עשוי גם להחליף את הפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה.

בעוד ביטוח אחריות נושאי משרה נועד להגן על נושאי המשרה בחברה, הרי ביטוח במתכונת POSI נועד להגן על המעורבים בתשקיף ספציפי, כולל גם על החברה ונושאי המשרה בה, על חבותם בקשר עם התשקיף (גם, אך לא רק, עקב פרט מטעה בו). לעיתים נערך ביטוח POSI עקב דרישת חתמים ואחרים, המבקשים גם לעצמם הגנה בפני תביעות של צדדים שלישיים, או אף פטור מאחריות. ככלל, לחברה עצמה לא יהיה ביטוח בפני חבותה היא הקשורה בתשקיף, אלא תחת פוליסת POSI.

קיימות שלוש חלופות ביטוחיות העשויות להגן על נושאי משרה לעניין תשקיף-

1. החלת החבות בקשר עם התשקיף על ביטוח האחריות נושאי משרה הקיים, הפיכתו לביטוח במתכונת Run Off למשך שבע שנים, ורכישת פוליסה שוטפת (שתחול על עילות חדשות). חלופה זו אינה שכיחה, אלא כאשר מתקיימת העברת שליטה בחברה.

2. הרחבת ביטוח קיים לאחריות נושאי משרה כך שיחול גם על חבות הנובעת מהתשקיף, והתחייבות של החברה כלפי נושאי המשרה כי זו תמשיך ותערוך הביטוח למשך שבע שנים נוספות לפחות.

3. רכישת פוליסת POSI לתקופה בת שבע שנים.

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על ביטוח חבות הנובעת מתשקיף

(המשך מעמוד קודם)

POSI	אחריות נושאי משרה	סוג הביטוח
- נושאי המשרה - עובדי החברה - החברה - בעלי מניות (בתנאים מסוימים) - אחרים שאת חבותם הוסכם לבטח (דוגמת חתמים)	בעיקר נושאי משרה	מי מכוסה תחת הפוליסה?
שבע שנים	ככלל, שנה אחת	מהו משך הכיסוי?
מעין מועד הגשת התביעה (כאן תקופת גילוי בת שבע שנים על קיומה של עילת תביעה)	מועד הגשת התביעה (המועד בו נודע לבעלת הפוליסה או למבוטח על קיום עילת תביעה)	מהו בסיס הביטוח?
אחריות בגין נזק כלכלי הנובעת מתשקיף נקוב	אחריות בגין נזק כלכלי	מהו היקף הכיסוי?
לא	לא	האם על נושאי המשרה חל תשלום השתתפות עצמית במקרה תביעה?
כן, אך ניתן להגדיר גבול אחריות מינימאלי לנושאי המשרה (למשל, גבול אחריות של \$ 20,000,000, אך בכל מקרה, גבול האחריות לנושאי המשרה לא יפחת מסך של \$ 10,000,000)	ככלל, לא (אך קיימים מספר אלמנטים בהם כיסוי לחבותה של החברה. וראה משמאל הגדרת גבול אחריות מינימאלי לנושאי משרה)	האם נושאי המשרה עלולים למצוא עצמם ללא כיסוי ביטוחי או עם כיסוי ביטוחי חלקי במקרה מיצוי גבולות האחריות כל ידי אחרים?
השתתפות עצמית מקובלת – כמה עשרות אלפי \$	השתתפות עצמית מקובלת – 10,000 \$	האם על החברה חל תשלום השתתפות עצמית במקרה תביעה?
ככלל, לא (אלא אם הביטוח הושג במרמה, רף הוכחה גבוה למבטחים)	ככלל, כן. יש להביא בחשבון סירוב של המבטח לחדש את הפוליסה	האם הפוליסה ניתנת לביטול?
הדבר אינו רלוונטי, היות והפוליסה אינה עומדת לחידוש	כן	האם המבטח עלול לצמצם את הכיסוי הביטוחי בעת החידוש?

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על שאלת נחיצות סעיף "ויתור על תחלוף" בביטוחי אחריות

מאת דוד סול

מפסק דין קודם, בו קבע בית משפט כי המבוטח והנתבע בתביעה שלפנינו אחראים יחד ולחוד כלפי הניזוק. הנתבע לא ערך ביטוח לחבותו. המבטחת, על מנת להימנע מהליכי הוצל"פ, שילמה את מלוא הפיצוי לצד השלישי. לאחר העברת התשלום, זו תבעה בתביעה עצמאית את המזיק הנוסף. בית המשפט קיבל את התביעה וקבע כי עליו לשלם לחברת הביטוח את חלקו בתגמולי הביטוח, על פי היחס שנקבע בתביעה המקורית.

בית המשפט קבע שהמבטחת זכאית לתשלום על פי סעיף 84 לפקודת הנזיקין, כלומר מזיק ששילם את מלוא הנזק לנפגע רשאי לדרוש השתתפות או אף שיפוי מלא משאר המזיקים.

האם עמדה לחברת הביטוח גם זכות תחלוף? התשובה היא שלילית. סעיף 62(א) לחוק חוזה הביטוח מקנה זכות תחלוף למבטח בגין תגמולים בהם נשא מכוח כיסוי ביטוחי. ככל והמבטח יטען להעברת תגמולים לניזוק בגין אחריות של מעוול נוסף שאינו המבוטח (כאן – הנתבע), הרי הוא מעין "מתנדב", ומכאן שלא מוקנית לו זכות תחלוף. עם זאת, אין מניעה כי המבטח יתבע את שאר המזיקים מכוח דינים אחרים, כמו למשל, סעיף 84 לפקודת הנזיקין שאוזכר לעיל, או עפ"י דיני עשיית עושר ולא במשפט.

מכאן שנחיצות סעיף "ויתור על תחלוף" בביטוחי אחריות אינה רבה, וזו עשויה להיות רלוונטית רק במקרים בהם המעוולים הנוספים כלל לא נתבעו על ידי הניזוק, או על ידי המזיק כחלק מאותו הליך בדרך של הודעת צד שלישי. מיותר לציין כי מקרים שכאלה אינם שכיחים.

"שאלה פתוחה" בביטוחי אחריות היא האם יש מקום לכלול בהם הוראה בדבר ויתור המבטח על זכותו לתחלוף כלפי צדדים שלישיים, דוגמת משכירים ומזמיני עבודות?

סעיף 62(א) לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981, מתיר למבטח לחזור בתביעה כלפי מזיק, זכות המכונה 'תחלוף' ('שיבוב'). קיומה של זכות התחלוף נובע משתי סיבות עיקריות, הראשונה – לא ראוי שמזיק יופטר מאחריות עקב קיומו של ביטוח. השנייה – ללא קיומה של זכות תחלוף היה ציבור המבוטחים נושא בעלויות ביטוח נוספות.

על מנת שתקום למבטח זכות תחלוף – נדרשת עמידה בשלושה תנאים מצטברים:

◆ הראשון – שהמבטח חב כלפי המבוטח על פי הפוליסה. כך, למשל, תגמולי ביטוח 'לפנים משורת הדין' שוללים את זכות התחלוף.

◆ השני – כי זכות התחלוף תוענק למבטח רק לאחר תשלום בפועל של תגמולי הביטוח, ורק על פי היקף התגמולים ששולמו.

◆ השלישי – קיומה של זכות כלפי אדם שלישי עקב מקרה הביטוח. זכות התחלוף של המבטח כלפי הצד השלישי, נשענת על אותה זכות שיש למבוטח כלפי אותו אדם.

בביטוח אחריות, המזיק הוא גם המבוטח. כיצד יוכל המבטח לחזור בתביעה לשאר המעוולים? מיותר לציין כי זה אינו יכול לחזור בתביעה למבוטח. אך, האם הוא יכול לחזור בתביעה כלפי המעוולים הנוספים?

מקרה שכזה הגיע לפתחו של בית המשפט בהליך 212/02 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' רבן שלמה. התביעה נבעה

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

מדורו של אורי אורלנד:
של מי היה העט?

Raymond Loewy, לטובת הדת הקאתולית, על ברכיה גדל, אני "חייב לו" יהודי... ששמו מבוטא בעברית "בהרב", ומקורו ב"בן הרב". חיזוקים ליהדותו נמצאים בשם נעוריה של רעייתו, Klein, ובשם אביו, Jacob. הוא נולד במדינת Delaware ביום 16/7/1927 (ועל פי מפקד האוכלוסין משנת 1940, שאינו בהכרח מדוייק – בשנת 1928), והיחיד בארה"ב שנשא באותה עת שם זה. יהודי ב-Delaware? קורה.

אחת מ"התעסקויות" האספנים בתחום כלי הכתיבה הישנים היא בשאלה: של מי היה העט?

לרוב, על מנת לקשור בין עט עליו נחרט שם לאדם מסוים- יש צורך ביותר מאשר איתור מי שנשא/נושא אותו שם.

יש וחרטת השם כרוכה בארוע מסוים, כמו עט הזהב (דגם 554) מתוצרת Waterman שלפנינו, משנות העשרה/העשרים של המאה הקודמת - שהוענק (בארה"ב?) לסופר י.וואהל "ליובלו מתנת חבריו הסופרים", ונמכר לאחרונה לאספן ישראלי. אעיר כי י.וואהל היה מבקר סיפרות...

לפני מספר חודשים "שמתי יד" בקנדה על עט Parker 75 Presidential, עליו חרוט השם Marvin Barab (תמונתו – משמאל). המוכר זיהה את הבעלים המקורי כאחד ממנהלי Parker. האמנם? האם העט נרכש מהמשפחה? נזכור שה"מנטאליות" האמריקאית מאפשרת מכירת פריטי מורשת משפחתית לטובת "בית טוב" שיידע להעריך אותם. שיהיה. ראשית – כמה מילים על שם המשפחה. נראה שמדובר בשם יהודי (מאז "גזלתי" מאחד מחבריי, אוהב עמו, את המעצב התעשייתי המוביל בשנות המשבר הכלכלי הגדול,

הקדשה על עט Swan. אנגליה 1909

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

של מי העט? (המשך מעמוד קודם)

השאר הפיק מדריך קמפינג למשפחות. מרוין נפטר ב- 13/1/13. בערוב ימיו התמודד עם מחלת הפרקינסון.

ומהיכן העט? ודאי לא מתקופת עבודתו בחברה. שיווק עט ה- "75" החל בשנת 1964 (ב- 1963 מלאו ליצרנית 75 שנה), כחמש שנים לאחר שסיים עבודתו בה. אפשר והעט הוענק לו כהוקרה לפועלו בחברה, ואפשר על ידי אחרים. נראה שהוא לא עשה שימוש רב בעט (עטי זהב בהם נעשה שימוש נוטים לפתח סימני "מכות", עקב רגישותו של החומר) וזה נותר כחדש.

מרוין פעל במחלקת המחקר והפיתוח העסקי בחברת Parker, אליה הגיע מתחום הפרסום, ועקב המינוי גם העתיק את מקום מגוריו משיקגו ל-Wisconsin, Jenesville, מקום מושבה של החברה. הוא הועסק בה כשלוש שנים, משנת 1956 עד שנת 1959, ולאחר מכן עבד כשש שנים אצל יצרנית הצעצועים Mattel. בתקופת עבודתו בה הייתה לו נגיעה לשיווק בובת ה-Barbie (הושקה בחודש מרץ 1959), להיט המכירות של החברה בכל הזמנים. לאיש היו עיסוקים נוספים, ביניהם גם תפקידים ציבוריים ומיזמים אישיים. בין

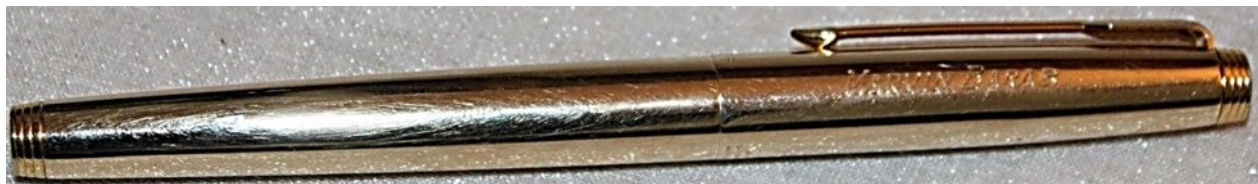

עט שהוענק בשנת 1919 לזוג Aitkenhead ליום חתונתו ה-60 (נישאו בשנת 1859), ומדליה דו-צדדית שהוענקה ל-Daniel Aitkenhead, הבעל לעתיד, בשנת 1844 על התקדמות בלימודים. ההקדשה והמדליה מתוארכות. כנראה סקוטלנד, בה קיים ישוב בשם Duddingston. שני הפרטים נרכשו בלוט אחד בארה"ב

בקרר באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

של מי העט?
(המשך מעמוד קודם)

התמונה שלהלן היא משנת 1957. כניסת מחלקת המחקר של Parker למשרדיה החדשים. "גיבורנו" – ראשון משמאל.

Moving day for (from left) Marvin Barab, Richard Myers, Ray Spaulding & Wilson Green.

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

התנדבות עובדי המשרד בקטיף קלמנטינות במסגרת יום המעשים הטובים 2018

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il